

Rīgas Valda Avotiņa pamatskolas – attīstības centra
metodiskais materiāls

Novērošanas veidlapa

Darba autori:

Rīgas Valda Avotiņa pamatskolas – attīstības centra
metodiķe un speciālais pedagogs Jolanta Āboltiņa

Intellego konsultante psiholoģe, Latvijas Kognitīvi biheiviorālās terapijas
asociācijas biedre, Karīna Andersone

Rīga, 2015

Novērošanas protokols tika izveidots, lai atvieglotu speciālā pedagoga izpētes darbu vispārīzglītojošā izglītības iestādē, novērojot izglītojamos ar mācīšanās traucējumiem mācību stundās.

Viens no svarīgākajiem un atbildīgākajiem uzdevumiem jebkurā izpētē, ir ticamas informācijas (datu) savākšana par pētāmo objektu. Novērošana ir viena no datu ieguves metodēm izglītības pētījumos. To var izmantot gan novērtēšanas, gan darbības, gan citos pētījumos.

Cilvēki cits citu novēro katru dienu. Mēs novērojam sarunu partnera reakciju uz mūsu vārdiem, izdarām secinājumus par citu cilvēku sajūtām, motivāciju vai nolūkiem. Tomēr šī ikdienā veiktā novērošana neatbilst datu iegūšanai zinātniskam/objektīvam pētījumam. Lai veiktu ticamus secinājumus, novērojumi jāizdara plānveidīgi un sistemātiski, tos rūpīgi fiksējot novērošanas protokolā.

Speciālais pedagogs Jolanta Āboltiņa un psihologs Karīna Andersone apvienoja savas zināšanas un izveidoja novērošanas protokolu, kas vēlāk tika aprobēts Ropažu vidusskolā.

Novērošanas protokola mērķis:

Palīdzēt pedagogam/speciālajam pedagogam veikt izglītojamo novērošanu mācību stundu laikā un iegūt objektīvus datus.

Novērošanas protokola praktiskais pielietojums:

Pedagogs/speciālais pedagogs novērošanas protokolā aizpilda mācību stundā novēroto izglītojamā rīcību, spējas un uzvedības īpatnības. Protokolu var izmantot vērojot vienu izglītojamo vairākas mācību stundas, lai iegūtu precīzākus datus.

Izglītojamā novērošanas protokols _____ stundā.

Skolas nosaukums _____

Izglītojamā vārds, uzvārds _____

vecums _____ *klase* _____ *datums* _____

Izglītojamā personības iezīmju un motivācijas novērošana (motivācija kā sekmīguma nosacījums)

Novērošanas kritēriji	Novērojumu apraksts	Piezīmes
Izglītojamā attieksme pret neveiksmēm.		
Izglītojamā attieksme pret grūtākas dabas uzdevumiem.	☐ Ievērojami paaugstinās piepūle ☐ Vispārēji neatlaidīgs ☐ Mēģina, bet ātri padodas ☐ Pat nemēģina uzsākt darbu	
Izglītojamā sadarbības līmenis	Sadarbība ar skolotāju 1 2 3 4 5 Sadarbība ar klasesbiedriem/bērniem Palīdzības pieņemšana Palīdzības sniegšana	
Izglītojamā pašapziņas izpausmes	☐ Pārliecināts par sevi ☐ Jūtas brīvi un komfortabli ☐ Reizēm saspringts ☐ Uztraucas ☐ Šķiet pārāk nedrošs	
Izglītojamā aktivitāte mācību stundā	☐ Apātisks ☐ Reizēm nemierīgs ☐ Kustīgs ☐ Pārāk aktīvs	
Kāda veida mācību metodes veicina izglītojamā iesaistīšanos mācību procesā		

Izglītojamā uzmanības īpatnību novērošana vecumposma kontekstā.

Izglītojamā uzmanības īpašības - noturība (ja iespējams attēlot shematiski)		
---	--	--

Nogurdināmība		
Uzmanības pārslēgšanās spējas		
Koncentrēšanās spējas mācību stundas laikā un darba temps		

Izglītojamā spēju novērošana (spējas kā nosacījums veiksmīgai mācību vielas apguvei)

Vai izglītojamajam vērojamas spējas mācību priekšmetā? Kā tās izpaužas?		
Vai izglītojamajam vērojamas grūtības mācību priekšmetā? Kā tās izpaužas?		
Vai prot zināšanas pielietot praksē?		

Izglītojamā domāšanas norišu novērošana, ņemot vērā vecumposma īpatnības.

Kurš no domāšanas pamatveidiem izglītojamajam dominē?	<p><u>Domāšanas attīstības līmenis</u></p> <p>☐ Konkrēti situatīvā domāšana (domāšanas procesā bērns balstās tikai uz savu pieredzi, nespēj zināšanas vispārināt)</p> <p>☐ Abstraktā domāšana (spēja visārināt, piemērot zināšanas jaunās situācijās, spēja operēt ar simboliem)</p>	
Mācību stundas tēmas izpratne un izpratnes veidošanās.		
Domāšanu operāciju kvalitāte no 1 -zems līdz 5 – augsts.	<p>Salīdzināšana 1 2 3 4 5</p> <p>Analīze 1 2 3 4 5</p> <p>Vispārināšana 1 2 3 4 5</p> <p>Sintēze 1 2 3 4 5</p>	

Izglītojamā intelektuālo spēju novērošana atbilstoši vecumposma īpatnībām.

Verbālās spējas	<p>Vārdu krājums</p> <p>Leksiski gramatiskās kļūdas</p>	
-----------------	---	--

	Stāstījuma veidošana	
Atmiņas īpatnības	<p>☐ Ilglaicīgā atmiņa (spēj iemācīties, lai to varētu pielietot turpmākajā mācību procesā un praktiskā darbībā. Iegaumēt precīzi un uz ilgu laiku)</p> <p>☐ Īslaicīgā atmiņa (spēj iegaumēt uz īsu laiku, lai veiktu pirmreizēju materiāla analīzi pirms tā tālākās izmantošanas)</p>	
Audiālās informācijas apstrādes spējas	<p>Skaņu analīze</p> <p>Dzirdētās informācijas uztvere</p>	
Mācīšanās iemaņas	<p>Lasīšanas tehnika</p> <p>Lasītā izpratne</p> <p>Vārdu un teikumu pareizrakstība</p> <p>Aritmētiskās prasmes (atbilstoši mācību prasībām- jēdzieni, skaitļi, ģeometriskie priekšstati, teksta uzdevumi, mēri)</p>	